

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка

Затверджено
на засіданні Приймальної комісії
Львівського національного
університету імені Івана Франка
від «25» 03 2019 р.

Ректор
В. П. Мельник - В. П. Мельник

“ 26 ” 03 2019 р.

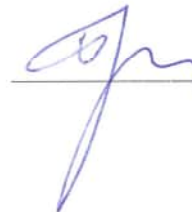
ПРОГРАМА

до фахового вступного випробування

для здобуття освітнього ступеня бакалавра: Галузь 05 «Соціальні та поведінкові науки»;
Спеціальність 052 «Політологія»; Освітня програма «Політологія» (скорочений термін
навчання) на основі ступеня бакалавра (ОКР спеціаліста, магістра), здобутого за іншою
спеціальністю (напрямом підготовки)

Програма фахового вступного випробування для здобуття освітнього ступеня бакалавра: Галузь 05 «Соціальні та поведінкові науки»; Спеціальність 052 «Політологія»; Освітня програма «Політологія» (скорочений термін навчання) на основі ступеня бакалавра (ОКР спеціаліста, магістра), здобутого за іншою спеціальністю (напрямом підготовки) затверджена на засіданні кафедри теорії та історії політичної науки філософського факультету, протокол № від 2019 р.

Завідувач кафедри теорії та історії
політичної науки

 В.М.Денисенко

“ 5 ” лютого 2019 р

Програма фахового вступного випробування для здобуття освітнього ступеня бакалавра: Галузь 05 «Соціальні та поведінкові науки»; Спеціальність 052 «Політологія»; Освітня програма «Політологія» (скорочений термін навчання) на основі ступеня бакалавра (ОКР спеціаліста, магістра), здобутого за іншою спеціальністю (напрямом підготовки) затверджена на засіданні Вченої ради філософського факультету, протокол №^{226/17} від 13.02.2019 р.

Голова Вченої ради філософського факультету

 Л. В. Рижак

“ 13 ” лютого 2019 р.

Мета та завдання фахового вступного випробування для здобуття освітнього ступеня бакалавра: Галузь 05 «Соціальні та поведінкові науки»; Спеціальність 052 «Політологія»; Освітня програма «Політологія» (скорочений термін навчання) на основі ступеня бакалавра (ОКР спеціаліста, магістра), здобутого за іншою спеціальністю (напрямом підготовки)

Особи, що здобули базову або повну вищу освіту (рівня бакалавр, спеціаліст, магістр) за іншою спеціальністю і планують отримати освіту за спеціальністю 052 «Політологія» за скороченим терміном навчання, мають відбутися вступне фахове випробування з навчальної дисципліни «Вступ до спеціальності». **Мета:** перевірка готовності абітурієнтів до навчання за скороченою програмою, їхніх уявлень про специфіку політичної інтерпретації людини і світу, основні проблеми фаху політолога, особливості професійної політичної діяльності.

Оскільки абітурієнти прагнуть навчатися новому для себе фаху за скороченою програмою, вони мають **орієнтуватися** у категоріях і поняттях політичної науки, мати уявлення про принципи функціонування політичної сфери суспільства, особливості її вивчення та пізнання, базові аспекти професійної діяльності політолога.

Компетенції, якими мають володіти вступники:

Знання та розуміння / Knowledge and understanding: історії становлення та розвитку політичної думки, сучасних політичних теорій та політологічних шкіл, засад політичного аналізу суспільних процесів, внутрішньої та міжнародної політики; розуміння загальної природи та значення політики як специфічного виду людської діяльності та особливої сфери пізнання;

Застосування знань та розуміння / Applying knowledge and understanding: ключових політологічних понять, теорій та методів до аналізу суспільно-політичних відносин, інститутів та ідей відповідно до певного історичного або сучасного контексту;

Формування тверджень / Making judgements): критичний аналіз політики на місцевому, національному та міжнародному рівні в контексті сучасних політологічних теорій, концептів та методів аналізу;

Комунікативні навички / Communication skills): здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології, користуватися політичним дискурсом у спілкуванні з представниками інших професійних груп різного рівня, з експертами з інших галузей знань, представниками ЗМІ; здатність працювати в команді;

Навички навчання / Learning skills: здатність удосконалювати вміння й навички, спрямовані на опанування професії політолога, схильність до фахового самоаналізу.

Фахове вступне випробування для здобуття освітнього ступеня бакалавра: Галузь 05 «Соціальні та поведінкові науки»; Спеціальність 052 «Політологія»; Освітня програма «Політологія» (скорочений термін навчання) на основі ступеня бакалавра (ОКР спеціаліста, магістра), здобутого за іншою спеціальністю (напрямом підготовки) відбуватиметься у формі тестування за поданими у програмі питаннями.

ПРОГРАМА

фахового вступного випробування для здобуття освітнього ступеня бакалавра: Галузь 05 «Соціальні та поведінкові науки»; Спеціальність 052 «Політологія»; Освітня програма «Політологія» (скорочений термін навчання) на основі ступеня бакалавра (ОКР спеціаліста, магістра), здобутого за іншою спеціальністю (напрямом підготовки)

Тема 1. Політологія як наука. Людина як об'єкт політичної науки

Предмет і об'єкт політології. Система категорій та понять політології. Місце і роль політичної науки в системі суспільних наук. Методи і функції політології. Особливості прикладних методів аналізу політики. Взаємозв'язок політології з філософією, соціологією, історією, психологією, економічною теорією, правом.

Політика як об'єкт політології та соціальне явище. Сутність політики як діяльності з керівництва та управління суспільством на основі публічної влади. Основні теоретичні підходи до визначення політики. Види та функції політики. Суб'єкти та об'єкти політики – невід'ємні елементи політичних відносин. Типологія суб'єктів політики. Людина як першопричина, міра та базовий суб'єкт політики. Значення політики для особистості та роль особистості в політиці. Соціалізація як процес «входження» особи в політику (засвоєння політичних цінностей, стандартів політичної поведінки, формування політичної свідомості та культури). Громадянство як принципи взаємозв'язку індивіда та держави на основі формально визначених прав і обов'язків.

Соціальні групи як суб'єкти політики. Інститути – вторинні суб'єкти політики. Передумови та ознаки антропологізації політики на сучасному етапі. Етичні засади політичної діяльності.

Тема 2. Етапи розвитку світової політичної думки

Поняття «політичної думки» і «політичної доктрини». Етапи розвитку політичної думки. Особливості влади та політичних відносин у релігійних вченнях Стародавнього Сходу. Теократизм суспільно-політичних вчень Стародавнього Сходу. Давньокитайські мислителі (Конфуцій, Лао-цзи, Мо-цзи) про політику та державу. Розвиток та основні ідеї політичної думки Стародавньої Греції: свобода, справедливість, громадянство і загальне благо. Ідея демократії та її місце в політичній думці Античності. Геракліт та Сократ про демократію. Вчення Платона та Арістотеля про державу та форми правління. Особливості політико-правової думки Стародавнього Риму, Вчення стоїків про всесвітню державу. Цицерон про республіку як спільноту, об'єднану спільністю мети, права та закону. Розвиток Полібієм та Цицероном вчення про змішану форму правління. Республіканський Рим як втілення ідеї змішаної форми правління.

Формування політичної доктрини християнства – ідея верховенства церкви над державою. Аврелій Августин про «град Божий» та «град земний». Християнські принципи та філософська спадщина Античності у політичній доктрині Томи Аквінського. Тома Аквінський про створення держави та державну владу. Зародження світської доктрини політики Середньовіччя – універсальна монархія Данте, обмеження монархії та незалежності світської влади в працях М. Падуанського, Р. Бекона. «Велика Хартія Вольностей», Магдебурзьке право як результат боротьби за обмеження монархічної влади. Вплив гуманізму Відродження на політичну думку. Політичні аспекти Реформації (М. Лютер). Зародження раціоналістичних уявлень про сутність людини та держави – Ніколо Мак'явеллі про державу та способи реалізації влади у праці «Державець». Мак'явеллізм. Вчення Ж. Бодена про суверенітет як основну ознаку державної влади. Розвиток вчення про договірне походження держави в теорії природних прав та суспільної угоди Г. Гроція, Б. Спінози, Т.

Гоббса, Дж. Локка та ін. Концепції поділу влади Дж. Локка та Ш. Монтеск'є. Обґрунтування залежності політичних відносин та форми держави від географічного середовища, природних умов проживання кожного народу (Ж. Боден, Ш. Монтеск'є). Вчення про народний суверенітет (Ж.-Ж. Руссо, Д. Дідро). Взаємозв'язок моралі, права та держави в політичній теорії Канта. Е. Кант про форми держави та принципи правління (республіканізм, деспотизм). Вчення Е. Канта про «вічний мир». Ідея держави, права та громадянського суспільства в філософській концепції Г. Гегеля.

Розвиток ліберальної доктрини. Формування основних принципів аристократичного лібералізму. Основні засади демократичного лібералізму – концепція «мінімальної» держави («нічного сторожа»), індивідуалізм, утилітаризм.

Становлення традиціоналізму (консерватизму) (Рішельє, Мазаріні, Філмер) та критика лібералізму. Станова абсолютистська монархія як ідеал держави в теорії традиціоналізму (Е. Берк, Ж. де Местр, Л. де Бональд). Адаптація консерватизму до капіталізму. Ніцше. Основні принципи консерватизму.

Основні принципи політичної доктрини анархізму (М. Штірнер, П. Прудон, М. Бакунін, П. Кропоткін). Анархізм як спроба обґрунтування безвладного, бездержавного суспільства, крайній індивідуалізм анархізму. Анархо-синдикалізм.

Формування соціалістичних та комуністичних концепцій політики. Утопічний соціалізм Сен-Сімона, Фур'є та Оуена. Комуністична доктрина К. Маркса й Ф. Енгельса. Економічний детермінізм та класовий зміст марксистської доктрини. Ідея диктатури пролетаріату. Виникнення соціал-демократичної течії (К. Каутський, Е. Бернштейн). Основні риси більшовицької політичної доктрини (В. Ленін, Й. Сталін), її близькість з доктринами фашизму (Д. Дзентіле, Б. Муссоліні) та націонал-соціалізму (А. Розенберг, А. Гітлер).

Політичні теорії Сучасності. Переосмислення ролі держави в неолібералізмі. Елітарні концепції політики (Г. Моска, В. Парето, Р. Міхельс). Теорія соціальних груп, влади та бюрократії М. Вебера. Системний аналіз у політиці (Д. Істон, Т. Парсонс). Психологічний напрям у політичній науці (Г. Ле Бон, Г. Тард, З. Фройд, Е. Фромм, А. Маслоу). Інституціоналізм і неоінституціоналізм.

Тема 3. Політична думка України

Зародження політичної думки Київської Русі. Ідея об'єднання руських земель та централізації державної влади у «Слові о полку Ігоревім». Політична думка литовсько-польської доби. Поєднання традиціоналізму та новаторства в політичній думці в період козацько-гетьманської держави. Особливості устрою козацької держави Б. Хмельницького. Політичні погляди П. Могили, І. Гізеля, Ю. Немировича. Києво-Могилянська колегія як центр українського Відродження. Політична думка ХУІІІ-ХІХ ст. Конституція П. Орлика. Українське Просвітництво (С. Яворський, Т. Прокопович, Я. Козельський) та їхнє вчення про державу. Політичні аспекти етико-гуманістичної концепції Г.Сковороди.

Національне відродження та діяльність Кирило-Методіївського братства. Ідея федералізму в політичних поглядах діячів братства Т. Шевченка М. Костомарова, М. Гулака, В. Білозерського. Громадівський рух (М. Костомаров, М. Драгоманов, В. Антонович, С. Подолинський). Формування федералістського напрямку в політичній думці України ХІХ-сер. ХХ ст. Концепції державного устрою М. Драгоманова, М. Грушевського, І. Франка. Самостійницький напрям у політичній думці України. Концепції Ю. Бачинського, М. Міхновського. Проект Конституції України М. Міхновського.

Консервативні концепції побудови української держави: монархічні концепції В. Липинського, С. Томашівського та В. Кучабського. Національно-державницький напрям у політичній думці (В. Старосольський, Ю. Липа, С. Дністрянський). Теорія українського націоналізму Д. Донцова. Політична думка українського підпілля 1943–1951 рр. Політичні погляди українських радянських дисидентів.

Тема 4. Політична і державна влада

Суть та зміст влади. Основні види суспільної влади (сімейна, церковна, економічна, ідеологічна, інформаційна, політична). Теоретичні інтерпретації сутності влади (телеологічна, біхевіористська, психологічна, структурно-функціоналістська, системна, інституційна та ін.). Влада як особливий вид соціальної взаємодії. Суб'єкти та об'єкти влади. Домінування суб'єкта у владних відносинах. Ресурси (джерела) влади.

Специфіка та ознаки політичної влади. Політична та державна влади, їхнє співвідношення. Держава та ознаки державної влади (монополія на примус, верховенство, легальність, публічність, територіальність). Легітимність та ефективність державної влади. М. Вебер про типи легітимності (традиційний, раціонально-легальний, харизматичний). Механізми і принципи реалізації влади. Система поділу влади та повноважень, механізм стримувань і противаг.

Влада і мораль. Об'єктивні причини існування моральної дилеми у політичній діяльності. Проблема зловживання владою. Основні шляхи «моралізації» влади.

Тема 5. Політичні системи та політичні режими

Поняття та ознаки системи. Сутність та ознаки політичної системи. Теорії політичної системи Т. Парсонса, Д. Істона. Структура (політичні інститути, політичні відносини, політичні та правові норми, політична свідомість та культура) та функції (управлінська, інтегративна, регулятивна) функції політичної системи. Взаємодія і механізми адаптації політичної системи до вимог і тиску суспільного середовища. Індикатори стабільності і нестабільності політичних систем. Нестабільність політичної системи як нездатність керувати змінами.

Місце держави в політичній системі. Суть, ознаки та атрибути держави. Суверенітет як визначальна ознака держави. Територія – матеріально-природна основа життя спільноти, її значення для розвитку та функціонування держави. Внутрішні та зовнішні функції. Органи держави. Форми державного правління (монархія, республіка); принципи парламентської, президентської, змішаних форм республіканського правління. Форма державного устрою як вираз територіального розподілу влади (унітарні держави, федерації, конфедерації). Держава та громадянське суспільство. Принципи співвідношення держави і громадянського суспільства: етатизм і правова держава. Соціальна держава. Національна держава. Генеза і форми української державності. Розвиток Української держави на сучасному етапі.

Політичний режим як спосіб організації та функціонування влади у державі. Основні компоненти політичного режиму: легітимність, спосіб формування та структура інститутів влади, система партій, форма і роль держави. Типологія сучасних політичних режимів: демократичні, авторитарні, тоталітарні, перехідні (гібридні). Принципи та інститути демократії як основа демократичного режиму. Еволюція уявлень про демократію як владу більшості (народу).

Деспотія й тиранія як історичні типи авторитаризму. Різновиди сучасних авторитарних режимів. Сутність авторитаризму та ознаки авторитарного режиму: непідконтрольність державної влади суспільству, домінування виконавчої влади у структурі управління, персоналізація влади, обмежений плюралізм, відсутність державної ідеології та політичної мобілізації населення, невтручання влади у неполітичні сфери.

Тоталітаризм як феномен ХХ сторіччя. Сутність та передумови виникнення тоталітаризму. Основні ознаки тоталітарного режиму. Державна ідеологія, терор, монополія однієї партії на державну владу, монопольний контроль держави за ЗМІ, збройними силами та економічним життям, мобілізація населення на підтримку режиму, знищення (одержавлення) громадянського суспільства. Шляхи та моделі подолання тоталітаризму.

Перехідні режими. Основні моделі переходів (транзитів). Домовленість між елітами (пакт) як найефективніша модель переходу. Посткомунізм як тип переходу. Особливості українського переходу до демократії.

Тема 6. Політичний процес

Сутність політичного процесу як сукупності взаємодій суб'єктів політики та виразу змін і трансформацій політичної системи. Стадії політичного процесу: інституціоналізація, відтворення елементів та характеристик політичної системи, прийняття та реалізація політичних рішень, контроль за функціонуванням та розвитком політичної системи. Політична діяльність як системозапочатковуючий елемент політичного процесу. Детермінанти політичної діяльності. Суб'єкти та об'єкти політичної діяльності. Основні типи політичної діяльності: реформи, революції, контрреволюції, перевороти, путчі. Парламентська та партійна діяльність як домінуючі форми політичної діяльності в демократичних суспільствах. Політичні рішення. Сутність рішення як акту вибору з кількох альтернатив. Специфіка політичних рішень. Бюрократія у процесі прийняття та реалізації політичних рішень. Політична участь як характеристика політичного процесу та показник залученості індивідів у політичне життя. Мотиви, типи та види політичної участі.

Місце виборів у політичній системі та політичному процесі. Вибори як спосіб формування та відтворення інститутів політичної (демократичної) системи. Зв'язок виборів із системами представництва та делегуванням влади. Функції політичних виборів. Виборчий процес та його елементи. Голосування як кульмінаційний пункт виборчої кампанії. Типи виборів. Президентські, парламентські, муніципальні вибори. Чергові, позачергові та додаткові вибори. Прямі та непрямі вибори. Принципи виборчого права: загальність, рівність і таємне голосування. Обмеження виборчого права (цензи). Активне та пасивне виборче право. Типи виборчих систем. Типи виборчих систем (мажоритарна, пропорційна, змішана). Виборча система України.

Тема 7. Політичні еліти та лідерство

Поняття еліти. Еліта як особлива соціальна група, меншість суспільства з найвищим соціально-політичним статусом. Елітаризм в історії політичної думки (теорія еліт В. Парето, Г. Моски, «залізний закон олігархії» Р. Міхельса). Теорії елітаризму в українській політичній думці (В. Липинський, Д. Донцов). Сучасні теорії еліт: плюралізм еліт (Р. Даль), теорія елітарної демократії (Й. Шумпетер), технократичні теорії еліт (Дж. Бернхем), ціннісна теорія еліт (меритократія) (М. Янг), теорія еліти інформаційного суспільства (нетократія) (А. Зодерквіст).

Правляча еліта – меншість, що реалізує владу та управління в суспільстві. Контреліти. Структура і функції політичної еліти. Способи рекрутування політичних еліт. Типи політичних еліт. Істеблішмент. Номенклатура. Політична еліта та демократія. Умови ефективної діяльності політичної еліти.

Сутність і зміст політичного лідерства. Співвідношення понять «лідер» та «керівник». Лідерство як політичний інститут та форма організації спільнот. Функції політичного лідерства. Теорії формування лідера: теорія рис, ситуації, ситуаційно-особистісна, оточення, обміну. М. Вебер про вирішальні риси лідера-політика (пристрасть, почуття відповідальності, окомір). Імідж та харизма лідера.

Типи лідерства. Демократичне та авторитарне лідерство. Культ особи. Принципи взаємодії лідера та його прихильників. Лідер та натовп. Діалектичний характер взаємозв'язку лідера та прихильників. Формування національної політичної еліти та політичного лідерства в Україні.

Тема 8. Політичні партії, громадсько-політичні організації та масові рухи

Природа та сутність політичних партій. Партія як «посередник» між громадянином і державою. Ознаки (індикатори) політичних партій: тяжіння до влади, наявність організації, ідеології, прагнення забезпечити підтримку широких верств населення. Боротьба за владу як основний індикатор політичної партії. Розвиток парламентаризму та поширення загального виборчого права як передумови виникнення політичних партій. Типологія політичних партій. Ідеологічні, організаційні, функціональні критерії класифікації політичних партій. «Ліви» та «праві» партії. Системні та антисистемні партії, їх вплив на стабільність політичної системи. Партії-рухи «нової хвилі», їхні особливості. Функції політичних партій: артикуляція, селекція та агрегація інтересів, активізація та інтеграція суспільства чи соціальних груп, розробка ідеологій та політичних доктрин, спрямування діяльності і (або) контроль за діяльністю державних органів, політичне рекрутування. Криза та деструктивний вплив політичних партій на суспільство.

Поняття партійної системи. Партійна система як система відносин суперництва та співробітництва між легальними партіями. Елементи партійних систем (союзи, блоки, коаліції) та їх типи (ідеологічні, парламентські, передвиборчі, ситуаційні). Кількісні та якісні критерії типології партійних систем. Однопартійні, двопартійні та багатопартійні системи.

Сутність та типологія суспільно-політичних організацій. Функції суспільно-політичних організацій: представництва інтересів, активізація населення, формування громадської думки, підготовка, відбір кадрів для політичних партій і владних структур, виховна та інструментальна функції. Особливості реалізації функції представництва інтересів у різних політичних режимах.

Сутність суспільних рухів. Рухи як об'єднання людей та організацій для здійснення важливих суспільних і суспільно-політичних змін. Суспільні та суспільно-політичні рухи. Ознаки та особливості масових рухів та їхній вплив на політичну діяльність. Основні інтерпретації масових рухів: рух як тип колективної поведінки, рух як тип колективного протесту, рух як сукупність настанов на зміни. Мета та спільна діяльність як основні інтегратори руху. Умови та чинники виникнення масових рухів. Причини недовготривалості рухів як суб'єктів політики. Трансформація рухів у більш формалізовані структури та партії. Типологія масових рухів – традиційні (робітничі, тоталітарні, антифашистські, національно-визвольні), нові соціальні рухи (феміністські, екологічні, пацифістські, антиядерні, антиглобалістські). Функції масових політичних рухів: висловлювання та захист інтересів широких соціальних верств, висунення нових альтернативних проектів розвитку суспільства, формування нових цілей і вартостей, критика соціально-економічно становища та влади, активізація й інтеграція широких верств населення, канал вияву суспільної активності, чинник соціалізації, формування громадської думки.

Тема 9. Світова політика. Зовнішньополітична діяльність держави

Сутність понять «світова політика», «міжнародна політика» як відображення діяльності суб'єктів міжнародних відносин і реалізації їхніх інтересів у міжнародному середовищі. Сила, баланс сил, міжнародне право і мораль – основні регулятори міжнародних відносин. Відносини суперництва та співробітництва в міжнародній системі. Інтеграційні процеси. Суб'єкти світової політики та їх типологія. Держави – основні актори міжнародних відносин. Зовнішня політика як практична реалізація інтересів держави в міжнародному середовищі. Особливості зовнішньої політики, її взаємозв'язок та взаємозалежність з внутрішньою. Тенденції до взаємопроникнення внутрішньої та зовнішньої політики в епоху глобалізації. Національний інтерес як основне спрямування зовнішньої політики держав. Засоби (інструменти) зовнішньої політики: політичні (дипломатія); воєнно-силові (війна, інтервенція, шантаж, застосування сили, погрози застосування сили); економічні (кредити, інвестиції, ембарго, економічна експансія); ідеологічні та інформаційні (пропаганда, конструювання і реклама іміджу та репутації держави на міжнародній арені). Інформаційні

та гібридні війни як інструменти зовнішньої політики. Основні форми зовнішньої політики (пасивна, агресивна, активна, консервативна). Зовнішня політика України на сучасному етапі.

Діяльність міжнародних організацій і транснаціональних корпорацій як чинник трансформації міжнародних відносин в епоху глобалізації. Глобальне управління та глобальне регулювання як спосіб досягнення керованості та прогнозованості міжнародних процесів.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Денисенко В. М., Матвієнків С. М., Штерн В. Ю. Політологія. Вступ до спеціальності. Підручник для студентів вищих навчальних закладів. – Львів : Астролябія, 2007. – 360 с. (Доступний в електронному форматі : <http://194.44.152.155/elib/local/sk739347.pdf>)
2. Елітознавство : підручник / за заг. ред. В. А. Гошовської. – Київ : НАДУ, 2013. – 268 с. (Доступний в електронному форматі : http://academy.gov.ua/NMKD/library_nadu/Pidruchnuiky_NADU/8cff21da-8434-4265-814c-55dd8266d664.pdf)
3. Інституціональні особливості та технології сучасних політичних процесів : Курс лекцій і метод. матеріалів до модуля навч. дисципліни ; уклад. : Е. А. Афонін, В. М. Козаков, Л. М. Усаченко. – Київ : НАДУ, 2008. – 108 с. (Доступний в електронному форматі : http://shron1.chtyvo.org.ua/Afonin_Eduard/Instyutsionalni_osoblyvosti_ta_tekhnolohii_suchasnykh_politychnykh_protseviv.pdf)
4. Історія політичної думки: підручник ; за заг. ред. Н. М. Хоми / І. В. Алексеєнко, Т. В. Андрущенко, О. В. Бабкіна [та ін.] – Львів : Новий світ-2000, 2016. – 1000 с. (Доступний в електронному форматі фрагмент : www.researchgate.net/publication/327579365_Istoria_politichnoi_dumki_pidrucnik_zag_red_N_M_Homi_I_V_Alekseenko_T_V_Andrusenko_O_V_Babkina_ta_in_-_Lviv_Novij_Svit_-_2000_2016_-_1000_s_Castina_1_Stor_1-306)
5. Людина в сучасному світі. В трьох книгах. Книга 3. : Антропний принцип концептуалізації політики у науковому дискурсі: колективна монографія / В. М. Денисенко, Л. Я. Угрин, О. Ю. Дацаківська [та ін.] ; за заг. ред. д-ра філос. наук, проф. В. П. Мельника. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2012. – 770 с.
6. Основи демократії. Підручник для студентів вищих навчальних закладів. Затверджено Міністерством освіти і науки України. Третє видання, оновлене і доповнене ; за заг. ред. А. Ф. Колодій. – Львів : Астролябія, 2009. – 832 с.
7. Теорія політики: підручник / [В. М. Денисенко, В. С. Бліхар, М. П. Требін, Л. Я. Угрин та ін.]. – Львів : Ліга-Прес, 2015. – 668 с.
8. Політична енциклопедія ; редкол. Ю. А. Левенець (голова), Ю. І. Шаповал (заст. голови) та ін. – К. : Парламентське видавництво, 2011. – 808 с. (Доступний в електронному форматі : http://chtvyvo.org.ua/authors/Shapoval_Yurii/Politychna_entsyklopediia/)
9. Політологія: енциклопедичний словник / [В. М. Денисенко, Л. Я. Угрин, Н. М. Хома]; за ред. д-ра філос. наук, проф. В. М. Мельника. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2014.
10. Політологія / [А. Колодій, Л. Климанська, Я. Косміна, В. Харченко] ; за наук. ред. А. Колодій. – 2-е вид., перероб. та доп. – К. : Ельга, Ніка-Центр, 2003.
11. Політологія: сучасні терміни і поняття. Короткий навчальний словник-довідник для студентів ВНЗ I-IV рівнів акредитації; 3-є видання, виправлене та доповнене; укладач В. М. Піча; наук. ред. Л. Д. Климанської, Я. Б. Турчин, Н. М. Хоми. – Львів : Новий Світ-2000, 2014.

12. Шляхтун П. П. Політологія: історія та теорія: Підручник / П. П. Шляхтун. – Київ : Центр учбової літератури, 2010. – 472 с. (Доступний в електронному форматі : http://chtyvo.org.ua/authors/Shliakhtun_Petro/Politolohiia_istoriia_ta_teoriiia/)